

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
Egy évre 16 h.
Folyóévire 4 -
Postában házhoz hordva.
Egy évre 20 kor.
Folyóévire 5 -
Külföldre postán szállítva.
Egy évre 24 kor.
Folyóévire 0 -
Egyes szám ára 5 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétfő és
Ünnep utáni napok kivételével,
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XXII. évfolyam 273. szám.

Nagyvárad

Szerda, 1916 november 29.

Curtea de Argest elfoglaltuk.

Keleti harctér. Budapest, nov. 28. (Hivatalos.) József főherceg vezérezredes hadserege harc vonala. Tegnap átkeltünk az Olt folyón Az Argesu völgyben elfoglaltuk Curtea de Argest. Az erdélyrészi keleti harc vonalon tábori őrszeink erős orosz felderítő osztagokat visszavertek. (Curtea de Arges az oláh királyok temetkezési helye. Itt nyugszik Károly oláh király.)

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadseregharc vonala. Nem volt különös esemény.

Olasz és délkeleti harctér. A helyzet változatlan. Höfer.

Bukarest felé.

Budapest, nov. 28. (Saját tudósítónktól.) Szófiából jelentik: A Romániában operáló szövetségesek hadműveletei kedvezően haladnak előre. A fényesen végrehajtott dunai átkelés meglepő gyorsan törte meg a románok ellenállását s támadásunkat viharos erővel sodorta az ország belsőjébe. A meghódított terület Romániának sőt Európának legtermékenyebb vidéke. Krajova és Caracal sértetlenek. A hatóságoknak nem volt idejük elmenekülni. Roppant gabonakészlet, tengeri és állatállomány a zsákmány. Az események az óramű pontosságával folynak s csakhamar elkövetkezik Bukarest sorsdöntő órája.

A görög király nem enged az ententének.

Budapest, november 26. (Saját tudósítónktól.) A Kölnische Zeitung jelenti: A görög király és a kormány el vannak tököelve, hogy semmi áron sem egyeznek bele a katonai felszerelések kiszolgáltatásába.

Mexikó majmolja Európát. A chichuachuai csata.

Budapest, november 28. (Saját tudósítónktól.) Amsterdamból írják: A Newyork Herald jelenti El-Pazóból: Péntek óta Chichuachua előtt a mexikói forradalmak legnagyobb csatája fejődött ki. Villa tábornok hatvanezer főnyi emberével kétségbeesett támadásokat intéz a város ellen, hogy hatalmába kerítse. Oguria tábornok, Caranza híve nagyobb erővel felvonult a város védelmére. Caranza csapatai hiányt szenvednek municióban.

Mozognak az oroszok

Berlin, november 28. A nagyhatalmak által jelentik:

Keleti harctér.

Lipót bajor herceg vezértábornagy harc vonala. Dünaburgtól délnyugatra időnkint megkezdődött az orosz tüzéség tüzelése. Egyébként a Tonger és a Dnyeszter között lényeges esemény nem történt.

József főherceg vezérezredes harc vonala. Az erdélyrészi keleti harc vonalon helyenkint élénkebb tüzelés orosz felderítő osztagokat több ízben visszavertünk.

Az Olt folyót átléptük, a további hadműveleteket megindítottuk és azok ránk nézve kedvező harci eredményekkel kezdődtek meg. Curtea de Arges birtokunkban van.

Északi harctér.

Nagyobb harci esemény nem volt.

Giurgiut elfoglaltuk.

Balkáni harctér.

Mackensen vezértábornagy hadserege. A Dobrudssában császári volt a harci tevékenység. A duna hadsereg tört nyert. Giurgiut tegnap elfoglaltuk.

Az antant támad Macedóniában.

Macedóniai front.

A Prespa tó és a Cserna közt tegnap heves tüzelés vezette be azokat az erős támadásokat, amelyeket Trnova (Monasztirtól északnyugatra) és Makogó közt, (a Cserna-könyökben), valamint Gnimistenél az oroszok, olaszok, franciák és szerbek intéztek a német-bolgár vonalak ellen. Az ellenség tüzéségi és gyalogsági tüzelésünk megsemmisítő hatása alatt súlyos, véres veszteségeket szenvedett, anélkül, hogy legcsekélyebb eredményt ért volna el.

Ludendorff, első főszállás-mester.

Megkezdődött a nagy téli kötöttáru vásár a „Hófehérke” harisnya áruházban Nagyvárad.
SZENT LÁSZLÓ-TÉR, SAS-PALOTA, DROGERIA MELLETT.

Nagy ocassió
14 napig!

Női harisnya, pen ut, gyp u. cerna és muselin párja K 1-70, 1-96, 2-80, 3-50, 4-50, 6-—, 7-—.
Férfi harisnya, pen ut, gypju és cérna párja . . K -96, 1-30, 1-70, 2-50, 3-—, 4-—, 5-—.
Gyermekek pater t harisnya, fekete és barna párja . K -90, 1-10, 1-30, 1-50, 1-70, 1-90, 2-10-
Női, férfi és gyermek keztyű kötött és trico párja K 1-—, 1-50, 1-80, 2-—, 3-—, 4-—, 5-—.

Szigoruanszolid
szabott árak!

:: Gazdag választék, rendkívül előnyárak tricoárak, sweatterek női, férfi kötött kabátokban és mindennemű kötött árakban ::

Vilmos német császár Bécsben.

IV. Károly király fogadta.

Bécsből jelentik: Vilmos német császár délelőtti tizenegy órakor megérkezett. A Nordbahnhofon fogadására megjelentek: Károly király, Zita királyné a Bécsben időző főhercegekkel és az udvari méltóságokkal, ugyancsak Wede Botho gróf német követ teljes személyzetével.

Fogadás után a császár Károly királylyal a Hofburgba hajtatott. Egész uton végig lelkes fogadtatásban volt része. Délben villásreggeli, délután diner lesz a császár tiszteletére. Időközben a császár az udvari plebánia templomba megy Ferenc József koporsójához imádkozni. Este kilenckor elutazik Bécsből.

Bécsből jelentik: A legszigorubb inkognitóban érkezett a császár Bécsbe, s ennek dacára nagy tömeg gyülekezett az utvonalakon. Károly király háromnegyed tizenegy órakor porosz huszártábornoki egyenruhában, Lobkovitz Zdenko herceg harmadik főhadsegédjével automobilon érkezett a pályaudvarra, ahol kezét fogott a német követség tagjaival.

Öt perccel tizenegy óra előtt érkezett a császár különvonata, amelyet kettős moz-

dony hozott. Az udvari vonat második kocsiából osztrák-magyar tábornoki egyenruhában szállott ki a császár. Sapkáján fenyőgaly volt. A két uralkodó kezét szorított és kétszer megcsókolta egymást. Pár percig beszélgettek, azután a császár Lobkovitz főudvarmester és a német követség tagjainak tiszteletét fogadta. Közben a király Vilmos császár kíséretének tagjaival beszélgetett, azután autón a Burgba hajtatott, ahova negyed tizenkettőkor érkeztek meg.

Tizenkét automobil követte az uralkodók kocsiját, a negyedikén hatalmas fahérszalagos babérkoszorú volt, a német császár koszorúja Ferenc József király ravatalára.

Vilmos császár a ravatalánál.

Budapest, nov. 28 (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: Vilmos császár délelőtti IV. Károly király társaságában egy-negyedóra hosszát időzött a Hofburg plebánia templomban Ferenc József ravatalánál, amelyen hatalmas koszorút helyezett el. A császár csendes imát mondott ki rályunk ravatalánál azután IV. Károly királyunkkal eltávozott a templomból.

Lukács Ödön a fenyegető éhség elhárításáról.

Még 28 vagon lisztet kér.

Előrelátható volt, hogy a 27 és fél vagon lisztkontingens nem lesz elegendő Nagyvárad város lakossága részére. Lisztkészletek nem kerültek elő, nincsenek s most a polgármesterhelyettes jól megokolt felterjesztésben még 28 vagon liszt kiutalását kéri az O. K. H. től. Ideiktatva azt, hogy más városokban az O. K. H., pld. Pécsen, a lisztadagokat már felemelte, közöljük a felterjesztést, amelyből megállapítható, hogy a város nem vállalja a nyomorúság beálltáért a felelősséget, hanem idejkorán orvoslásért folyamodik.

Az Országos Közélemezési Hivatalnak Budapest.

Nagyvárad város ellátatlan lakossága részére a belügyminiszter ur az 1915. évben havonta 55 vagon lisztet utalt ki. Az új termési évben eszközölt összeírás alapján a lisztészükséglet az újabb jelentkezések nagy számánál fogva emelkedett, egyrészt azért, mert Nagyvárad város nem termelő város, mezőgazdaságilag művelhető határa nincs, a környező falvak pedig csaknem össze vannak építve városunkkal, s így a lakosság túlnyomó nagy része igényelhető gabona-szükségletét be nem szereshette, másrészt, miután a környékbeli falvakból mezélhetősek

biztosítása végett igen sokan költöztek be városunkba s ezentelül még a hadiállapot miatt nagyszámú katonai intézmények is nyertek elhelyezést városunkban, úgy, hogy az új termési évben a liszt kontingenst havi 75 vagonban kértem megállapítani.

A felterjesztett kimutatások igazolják, hogy Nagyváradon szeptember 15-iki zárlattal 17225 családöt 77463 csalágtaggal 395 orosz és szerb fogoly, katonai parancsnokságok tiszti étkezdék és önkéntesi iskolák után 6116 személyt, kórházakban 1800 személyt, szállodákban 550 személyt, különféle intézményekben 3750 személyt, összesen 90074 személyt kell liszttel és kenyérral ellátni.

E számot még ezekkel növelik az itt letelepült és átutazóban levő menekültek.

Felterjesztésemet a szükséges hiteles kimutatások kapesán a magyar kir. belügyminiszter urhoz küldöttem fel, onnan azóta bizonyára, mint illetékes helyre, Címhez tétetett át, a kimutatott szükséglettel ellentétben 2472—916 számú távirattal Nagyvárad város lisztkontingens havonta 27 és fél vagonban állapított meg, mely mennyiségből tekintve a város lakosságának jelenlegi számát, közel százezer embernek egy főre naponként kenyérben és lisztben 95 gramm jutna.

E napi 95 gramm adaggal az ellátás nem biztosítható s ilyenképpen a 2765—1916. számú rendelkezésnek, mely szerint intézkedéssimmal a tényleges éhség kerültessek el, megfelelni nem tudok. Nem szorul bizonyításra, hogy Nagyvárad nem termelő város,

lakossága ugyyszólván teljes egészében hatósági ellátásra van utalva, ilyenképpen oly készletek, melyek a kontingens leszállításával beállott liszthiányt csak részben is pótolnák — nincsennek — tehát elő sem fognak kerülni. A lakosság ugyyszólván minden élelmiszer szükségletét ma már a hatósági boltokban szerzi be s miután innen nagyon is mérsékelt adagokat kap, ennél fogva a lisztben előálló hiányt pótolni sem tudja. Mérlegelendő az is, hogy legnagyobb részének foglalkozása ipari, tehát nehéz testi munkát végez s ennél az osztálynál a közlemezési hivatal intenciója szerint is a lisztadagok csökkentése a helyzet tekintetbe vételével óvatosan eszközölendő.

Nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy itt vonult át és vonul jelenleg is a menekülők százezra, Nagyvárad egyik fő felvonulási vonala az Erdélyben operáló szövetséges hadseregnek s az átvonuló katonaság is itt vásárol kenyeret s ha nem tud hozzájutni, az erőszakkal is megszerzi.

Az így elfogyasztott kenyér ismét csak a minden tekintetben hatósági ellátásra szoruló lakosság hátrányára történik. E kritikus helyzetben a közlemezési hivatal utasításainak megfelelően a lisztadagokat nullás és főzölisztben napi 35 grammra, kenyérlisztben napi 115 grammra redukáltam személyenként. Így a kenyérlisztet 20 százalékkal, a főzölisztet és nulláslisztet pedig 62 százalékkal leszállítottam. Ezt is csak úgy tehetem, hogy reményem van, miszerint a kiutalt 27 és fél vagonhoz megkapom a múlt óról elmaradt 20 vagon lisztet, mert a leszállított adagolás mellett is a város egy havi lisztészükséglete havonként minimálisan 50 vagon lisztet tesz ki. Nagyobb megszorítást az előbb vázoltaknál fogva a tényleges éhség elkerülése végett nem eszközölhetek, annyival is inkább nem, mert azon reményben is csalódtam, hogy lisztpótlásképpen legalább burgonyát adhatok a város lakosságának.

A burgonyaközvetítő iroda most ugyanis épen arról értesített, hogy burgonyát városunk részére szállítani egyáltalán nem tud.

Mindezeknél fogva tisztelettel kérem a Közlemezési Hivatalt, hogy Nagyváradnak havi lisztkontingensét 27 és fél vagonról legalább is 55 vagonra felemelni és miután a mostani szállítási nehézségek folytán a rendelkezésemre bocsátott lisztmennyiségekhez csak 3—4 heti készdelemmel juthatni, a különbözeti 28 vaggont már is kiutalni és a további intézkedések megtehetőse végett engem táviratilag értesíteni méltóztatassék.

Miként előbb részletesen kifejtettem, az 50 vagon havi lisztmennyiség mellett is oly mértékben kell korlátoznom a lisztfogyasztást, amely mellett más élelmiszereket nélkülöző lakosság körében tényleges éhség állig lesz elkerülhető. Az esetben, ha a helyzet kényszerével magalkuvó kérelmem nem lesz teljesítve, úgy a lisztadagokat személyenként és naponként 95 grammra kellene redukálnom, ez esetben pedig az ellátás hiányos-

MAYER ÖDÖN és Tsa.

villamos- és gázerőre berendezett ékszer ipartelege
Nagyvárad, Színház-utca 4. szám alatt.

Elfogad egyházi fölszerelések tűz és galván aranyozását és ezüstözését. Készít drágaköves ékszereket, elfogad átalakításokat és javításokat.

!! Aranyat legmagasabb napi árban veszünk !!

ságából eredő minden következményért a felelősséget magamról már most elhárítani vagyok kénytelen.

Nagyvárad, 1916. évi november 22 én.

Lukács Ödön,
polgármester helyettes.

A háboru parazitái.

**Árdrágító „menekültek”
a rendőrségen.**

**A rendőrség lefoglalja
az elrejtett készleteket.**

A rendőrség igen erélyes akciókat indított most a háboru parazitái az árdrágítók ellen. Árdrágítót találni nem nagy dolog, hiszen lépten-nyomon csak árdrágítókat találunk, de az igazi árdrágító felhajtásához, felhajtásához erélyes nyomozás kell.

Az állapotok igazán tűrhetetlenné váltak, úgy, hogy a széljelölést nem lehet tovább halogatni. A rendőrséghez sobasem érkezett annyi feljelentés és annyi besugárás mint most. A nyomozó hatóság rövid pár nap alatt is szép eredményhez jutott, amiből élesen kibontakozott, hogy kiesodák az igazi és veszedelmes árdrágítók.

Menekülteknek adják ki magukat, galiciáknak, akik nem térhetnek vissza elhagyott otthonukba. Pedig nem is menekültek. Nagyon sok van köztük, akik nem is látták Galiciát és más ellenségaulyította földet, ha látták is, régen, még a háboru előtt. Ugy telepedtek le közöttük, mint hajléktalannak a mi emberszerű kedűnkre és csináltak itt olyan drágaságot, hogy szinte arról koldulunk. Szépen titokban, lassan összebujva a kávéházak fűtős berkeiben csinálták a „szegény menekült” galiciáknak kis üzleteiket, rejtették fel az árakat olyan magasra, hogy gondolatban is nehéz elérni.

A suszter összeszedett gyümölcsöt, zöldséget, hagymát, a szeszkereskedő mézet és gyümölcsöt, csemegekereskedő szappant, szeszt vásárol össze olyan nagy mennyiségben, hogy egy nagykereskedőnek dicseretére válna, ha olyan teli raktára lenne. Ezek az árak ott hevernek napokig, hetekig, sőt hónapokig, mikor kétszer, háromszor, sőt többször olyan magasra emelkedik az ára, mint ahogyan ő vette.

Ezek az urak óriási mennyiségű élelmiszert és élvezeti cikket kivontak a forgalomból, csak azért, hogy dús gazdagok legyenek.

Jellemző, hogy ezen „menekült” atyafiaknak nagyrésze 1915. évtől kezdve itt lakik Nagyváradon s ennek dacára igen soknak máig sincs bejelentett lakásuk.

A kávéházakban azonban megtaláljuk őket reggeltől estig, ahol vesznek, eladnak, cserélnek mind olyan drága árut, amelyekhez más ember csak hosszú tülekedés és ostrom után tud hozzájutni.

A rendőrség részéről Ehrlich Imre fogalmazó, Vadász József felügyelő, Biró József tisztviselő, Fülöp Pál tisztviselő és Vass Károly detektív folytatják sikeresen a nyomozást, amelynek során eddig hatalmas mennyiségű cukrot, gyümölcsöt, szeszt, szappant és mézet foglaltak le, azonban a lefoglalások nagyrésze csak ezután fog végbe menni.

A rendőrség fiatal, tehetséges tisztviselője, Fülöp Pál, Stern budapesti kávésné néven

járta be az árdrágítókat és szintén több mint 100.000 korona üzletet csinált velük s amikor az áru átvételére került a sor, kocsin megjelent Vadász felügyelő és Biró tisztviselő, valamint Vass Károly detektív, akik azután lefoglalták az elrejtett készleteket.

Roibart Ignác szeszkereskedő raktárában a rendőrség mintegy 30 métermázsas mézet foglalt, a Kossuth Lajos utcán egy pince helyiségben szintén több mézsas sonykolyos mézet foglaltak le, amelyeket kivontak a forgalomból.

A rendőrség nemcsak eljárást indít az árdrágítók ellen, hanem azokat, akik „menekült” néven itt tartózkodnak, holott tényleg nem azok, illetőségi helyükre fogják toloncolni. Reméljük, hogy végre igazán és csattanósan széjjel üt a hatóság a háboru ezen parazitái közt.

Katholikus hadiárvaház Debrecenben.

**A debreceni katolikusok
sikeres akciója.**

**Husz hadiárvét vesznek fel
az árvaházba.**

Debrecenben megnyílik az első katolikus árvaház hadiárvak részére még ez évben, december első felében. Az árvaház husz hadiárva ellátását teszi lehetővé 10 éven át. Ez oly nagy eredmény, melyért a legnagyobb dicséret illeti Debrecen katolikus társadalmát. A katb. árvaház vezetősége a következő pályázati hirdményt teszi közzé:

A debreceni katolikus társadalmak azt a törekvésüket, hogy a hazáért hősi halált halt vitéz katonáink gyermekeinek otthonát és hazafias szellemű nevelést biztosítsanak, Isten kegyelméből, siker koronázta.

A helybeli katolikus társadalom nemcsak áldozatkészsége és kötelességtudása, ugyisintén egyes kegyes alapítványok karmatainak a célra való átengedése biztosította a szükséges tőkét, hogy husz (20) hadiárva ellátása és nevelése tíz éven át lehetővé váljék. Debrecen szab. kir. város törvényhatósági bizottsága meleg szeretettel felkarolva e nemcsak törekvést ingyenesen átengedte az árvaház céljára a Péterfia utca 72. szám alatti szép házat tágas udvarával és nagy konyhakertjével. Debrecen város lelkes katolikus uradai tiszteletet parancsoló odaadással gondoskodnak az intézet bsiső berendezéséről, míg a vezetést a Paulai Szent Vincéről nevezett irgalmas nővérek vállalták magukra; a fölük megszokott mélyszégyes krisztusi szeretettel.

Ennélfogva a hadiárvaházat a folyó évi december hó első felében rendeltetésének átadjuk s felhívjuk azokat, akik valamely hadiárvét az intézetbe felvételre óhajtanak, hogy pályázati kérvényeiket az alulírott Gróf Ferenc praelatus prépost kanonok, debreceni plébánoshoz, az egyesület egyházi elnökéhez a folyó évi december hó 3 ig nyujtsák be.

A teljesen ingyenes helyekre első sorban olyan 4-12 éves apátlan anyátlan, római katolikus hadiárvak vétetnek, akik debreceni illetőségűek, vagy akiknek szülei legalább két éven át Debrecenben laktak. Ezek közt elsőbbségben részesülnek azok, akiknél a valamely családban való elhelyezés nehézségbe ütközik vagy akiknek magasabb iskolázatása csak ezen az uton biztosítható.

Másodszorban 4-12 éves félárva vagy más keresztény felekezethez tartozó, vagy

nem debreceni illetőségű és itt az előtt nem lakott hadiárvak fognak felvétetni, az utóbbiak azonban rendszerint díjfizetés mellett.

Aki egészen fizetős helyre kíván valamely hadiárvét felvétetni, az havonként 50 (ötven) korona tartásdíj fizetésére köteles magát a pályázati okmányban kötelezni. Az ilyen árva — ruhán kívül — teljes ellátásban részesül. Az egyesület fenntartja magának a jogot, hogy egyes hadiárvakat mérsekelt tartásdíj (havi 25 korona) mellett, vagy nem debreceni illetőségűeket is ingyenesen felvehessen.

A pályázati iratokhoz csatolni kell a keresztes levelet, az atya elhalálozásáról szóló hivatalos okiratot, ugyisintén orvosi bizonyítványt arról, hogy a gyermek sem ragályos betegségben, sem szervi hibában nem szenved. Ingyenes helyre való pályázat esetében ezenfelül még szegénységi bizonyítványt.

Debrecen, 1916 november hó 24 én.

Gróf Ferenc s. k. Csath Zsigmond s. k.
praelatus kanonok pré- világi elnök.
post, egyházi elnök.

Csernus Mihály s. k.
igazgató-titkár.

Groszt fogott a rendőrség.

Tegnap reggel Lindenbaum Ignác nagytözsés a részére kiadott orosz foglyot, Winyitzki Áront dobányért küldte a nagyraktárba. Távozása után a sarki rendőr állított be a tözsésbe s kérdezte, hova ment az orosz egyedül?

— A nagyraktárba, felelte Lindenbaum.

— Egyedül nem szabad járni, felelt a rendőr.

— De már 3 hónap óta így jár, így van kiadva nekem boltiszolgának.

Mikor visszajött az orosz, a rendőr bevitte a rendőrségre s ott átadta Zilahy Antal rendőrfelügyelőnek, ki azonnal jelentést tett a főkapitánynak az esetről. Közben a tulbuzgó rendőr még egy orosz fogott, aki huszrt ment, ezt is bevitte. Mindkettőre egy trafikosné hívta fel figyelmét, akit pár nappal ezelőtt Lindenbaum panaszára elítéltek.

Lindenbaum megkérdezte Zilahy Antal rendőrfelügyelőt a letartóztatás okáról, aki így felelt:

— Az orosz fogolynak nem szabad egyedül járkálni.

— De kérem, mondta Lindenbaum, nem állíthatok melléje kísértőt vagy társalgót, hiszen akkor egyszerűen elküldeném a kísértőt oda, ahova az orosz.

— Mindegy, át adom az orosz az állomásparancsnokságnak.

Lindenbaum erre a Biharmegyei gazdasági munkáshivatal vezetőjéhez, Ravazdy Barnabás főhadnagyhoz fordult, aki felhatalmazta, hogy követelje vissza a foglyot a rendőrségtől, mert joga van ahhoz is, hogy civilben járassa, így kapta az orosz, akiért fizet az államnak. A rendőrség megtagadta az orosz kiszolgáltatását, hanem átkísértette az állomásparancsnoksághoz, amely a 70 gyalogezredhez tette át, ez pedig Ravazdy Barnabás főhadnagyhoz, aki szabadon engedte az orosz s kiadta Lindenbaumnak. Ezután azonban csak Lindenbaum után szabad menni az orosz fogolynak.

* **Könyvelő** és egy fehérnasmű kezelésben jártas uriaszony vagy leány alkalmazást nyerhet a Parkszállóban.

Rekvirálják a terményt és az örleményt.

Még a magánháztartásokban is.

A hivatalos lap közli a miniszterelnök nagyfontosságú rendeletét, amely szerint minden termény és örlemény rekvirálható, tekintet nélkül minden előbb kiadott rendeletre.

Az Országos Közélelmezési Hivatal, vagy ennek utasítására a közigazgatási hatóságok elrendelhetik a rekvirálást mindazon terményekre és örleményekre, amelyek emberi élelmezésre használhatók és pedig akár ipari vállalatoknál, kereskedőknél, akár magánháztartásokban található készletekre.

Az Országos Közélelmezési Hivatal állá-

pitja meg a házi és gazdasági szükségletre visszatartható, valamint az egyesek által fogyasztható mennyiséget.

A rekvirált mennyiségért a rekvirálás időpontjában hatóságilag megszabott legmagasabb ár fizetendő.

Az Országos Közélelmezési Hivatal a rekvirálással a törvényhatóságnak első tisztviselőjét, vagy pedig a kiküldöttet bízta meg.

A rendelet áthágói szigorúan büntetnek.

Grossz fogoly-szöktetések.

Tegnap hat orosz fogoly szöktetést tárgyalt Ember Géza tanácselnök gyorsított ügyekben ítélkező tanácsa. Az esetekből az származódik ki, hogy nem tudja a nép, mit tegyen, mikor szökevény oroszokkal találkozik: Azzal védekezik, hogy nem segített a szökésben, de nem is tett jelentést. Figyelmeztetjük a közönséget, hogy a királyi Kuria ítéletei szerint az is büntetendő, aki orosz szökevényekkel találkozik s nem jelenti fel őket.

A tegnapi tárgyalásokból, a melyeken a vádat Farkas István királyi ügyész képviselte a következőket közöljük:

I.

Kapra Mojszi és 6 orosz társa szökni akart. Szóltak is Hotye Lászlónak, de ez vállalt vont s nem törődött az egész dologgal.

Dolgozott azonban özv. Königsvarter Hermann kasszántói uradalmában egy fiú, akinek rossz volt a kaszája. Megkérte az egyik orosz cseréljen vele, mert az orosznek jobban vágott a kaszája.

— Igen, felelt az orosz, de hozz egy térképet.

A fiú odaadta öcsésének iskolai térképét az orosznak, s erre megtörtént a kaszacsere. Azután az orosz kérésére megmutatta a fiú, hol van Szerbia, Oroszország és Románia. Az oroszok aztán el is szöktek.

A fiút a törvényszék megdorgálta Hotyét felmentette, mert nem segítette elő a szökést. Emiatt az ügyész semmisségi panaszt jelentett be.

II.

Horváth Mária Gáborjában négy napig rejtgette Cseromisz Nikor Alexej orosz foglyos a padláson.

— Bűnös? kérdi az elnök.

— Bűnös nem vagyok, csak négy napban.

— Az is bűn.

Az orosz fogoly magyarul felel:

— Jekaterinoszlavi vagyok, Oroszországba akartam visszamenni, hát elmentem Horváth Máriához, aki kosztot nem adott, ezt a saját pénzemen vettem 6 mondta, menjek, jelentkezem, el is jöttem Nagyváradra s itt jelentkeztem.

Horváth Mária 2 hónapi fogházat kapott, ebből egy és félhónap kitelt a vizsgálati fogsággal.

III.

Özv. Szijgyártó Sándornét megkérte Grigoresuk Mihál orosz fogoly, vagyon neki egy térképet, ha a városba jön. Az asszony vett is neki s Kovács Sándornéval kiküldte az oroszoknak, aki negyedmagával megszökött.

— Miért tette? kérdi az elnök Kovácsnétól.

— Hát azt hittem, hogy a ruszki is, mint a magyar katonát, kiszegeli a falra a térképet. A ruszki szakács volt és maradt-kot küldött nekünk.

Az orosz elállíttatja a törvényszék.

IV.

Sima János Széplakon a vád szerint azt mondta a dohányhordással foglalkozó oroszoknak:

— Vagy akasztatok fel magatokat vagy szöktetek meg, bolondok vagytok, hogy nem szöktök meg, itt van 70 kilónőternyire a határ, odáig nincs se posta, se táviró, se csendőr s mindjárt Oroszországban vagytok.

Szima János (védő: Ifj. Zigra Miklós dr) tagad. Azt mondta az oroszoknak:

— Vagy dolgozzatok, vagy ha nem tesztek akasztatok fel magatokat vagy menjetek a fenébe. De nem komolyan biztatta a szökre.

A tárgyalást elnapolták.

Piti és Páter.

Csorváson Piti György vonatvezető kilökött egy néhány kocit a sinkra s azok tovaszaladtak. Páter János fékező megkérdezte:

— Menjek a kocsikkal?

— Nem muszáj.

A kilökött kocsik azonban beleszaladtak egy csomó teherkocsiba, melyek egyikén állott Jó Mátyás, akire a fadarabok ráestek s erősen megsértették. Közveszélyü rongálás miatt került Piti György a gyalai törvényszék elé de ez felmentette.

A királyi táblának Harmathy Károly Kuriai bíró elnöklésével működő tanácsa Sztaniszlavszky Adolf főügyész vádbeszéde után, mivel az üzleti szabályok a köteles gondosságot előírják, Piti Györgyöt 8 napi fogházra ítélte, de a büntetést a novellia értelmében felfüggesztette.

Az ítélet jogerős.

* Müncheneri államilag képesíteti nyelv-tanárnő, aki hosszabb ideig Párisban volt, elsőrangú oktatást ad német és francia nyelvben. Weniger Rákóczi-ut 10. II. 21 ajtó.

Az új trafik-rend.

Kik nem kapnak dohányárut.

A minap közöltük azon kizárólagos tőzsdék neveit, akik ezután dohányt, szivart, cigarettát kapnak a dohányraktárból. Ezeknek száma 34 volt. A dohányárusítást szabályozó miniszteri rendelet figyelmesebb átvizsgálásával kiderült, hogy ezeken a kizárólagos tőzsdéken kívül, ha marad, olyanok is kaphatnak dohányárut, akik másfelőlben fűszeres üzlettel kapcsolatosan gyakorolják a tőzsdéjogot. Ilyen kistráfiából 46-ot vettek fel a listába, mind olyan helyeken levő üzleteket, ahol kizárólagos tőzsde még a környéken sincsen. Rát, Porond, Velence, Váralja, Kálváros, Kukasváros kistráfiái ezek, jó távol esők a központtól, s a környék dohányosainak bizonyára kedves lesz a pénzügyigazgatóságnak az a figyelme, mert nem kell bebaktatni a városba s ott ácsorogni a trafikok előtt óraszámra, hanem ott helyben megmondják a cigarettakeresőknek mindjárt, hogy van, vagy nincs trafik. Így kellene a cukor és lisztárusítást is elrendezni, hogy megszűnjék a kínos tömegácsorgás a boltok előtt.

Feltűnő csak az az alábbi névsorban, hogy a Rákóczi-ut egyrészéről egészen kirtották a vegyes trafikokat, nagyjából kérészetény tőzsdéket szüntettek be. Beszűntették ezenkívül a kávéházak, kocsimák és kávéházak tőzsdéit.

A beszűntetett tőzsdék névsora a következő:

Vidéken: Komssik Alajos Szent László-fürdő, Bartha András Bihar, Vakát Lajosné Váradszentmárton, Lővi Salamon Szalárd.

Nagyváradon: Karner Salamon, Leichtmann Mór, Leichtmann Hermann, Guttman Samuel, özvegy Grünfeld Martonné, Stein Simon, Jakobovits Adolf, Meisels Ferenc, Kövess Albert, Klein Samuel, Horváth László, Gansl Dezső, László M. és Leichtmann M., özvegy Kádár Jánosné, Valdmann Davidné, Blaha Istvánné, Torjai Károly, Petrovics Mihály, Bartsch Ernő, Sütő József, Weisz Buzsi, Kohn Neumann Albert, Oppenheim Mózes, Reich Jenő, Mihály Jenő, Mezey János, Hartstein Árpádné, Milye Lajos, Zsadányi László, Feller Sándor, Leukutza Józsefné, Hagymási Sándorné, Siegfried Mór, Schwarz Móra, Karfunkel Fülöp, Stern Hermann, Münchner Adolf, Fuchs Jakab és fia, Grün Samuel, Grósz és Balla (Sae), Rothbart Adolf, Rothbart Barnát, Rothbart Ignác, Röhlich Lajos, Weisz Gizella, Várnai Bóláné, Bartha Gyuláné, Grósz Béla, Grósz Jakab, Heid Kálmáné, Katz Ödöné, Léwy László, Moskovits Izrael, Reich Antal, Schwartz Ferenc, Stern Sándorné (Széchenyi), Schüch Józsefné, Weiszner Mór, Wégnér Mór.

Megmaradt a 46 tőzsdén kívül Molnár István Bathlen-utcai tőzsdéje fűszerüzlettel párosítva, mert Molnár rokant katona. A többieknél, akik feltételeesen kapnak dohányárut, t. i. ha a kizárólagos tőzsdéket illető mennyiség felül marad számukra, olyan tőzsdéket vettek fel a listába, amelyek közegészségügyileg és tisztaság tekintetében megbízhatóbbak s kifogástalanok, pld. a Popper üzlet, Bublá és Társa stb.

* Köhögés, hurut, rakodtság és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatású szer a Farkas féle hurut szeletke. Ára 1 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Tejkonzerv is kapható.

A ref. Leányegylet a katonák karácsonyára.

A nagyvárad református tanítónőképző intézetével kapcsolatban levő „Leányegylet” 1916. december 2-án (szombaton) délután fél 6 órakor a tanítónőképző intézet dísztermében a „katonák karácsonyára” előadást rendez, melyre ezúton hívja meg a közönséget.

Az érdekes és változatos műsor a következő:

1. A tél beköszönt. Életrajz. Személyesítik: Voronyák Olga, Sas Aranka, Forgács Hajnal, Kaszay Magda, Nagy Ibolyka.

2. Szabadelőadást tart „A felsőbbrendű jelkiszépség ideálja” címmel: Czeglédy Emmánuel.

3. Chopin: Polonaise. Zongorán játsza: Kalenda Boriska.

4. Csipkerózsika. Sas Edéttől. Előadja: Sulyok Ica.

5. a) Brahms kettős, Mendelssohn kettős. Éneklik: Jánosy Margit és Elvira, b) Schubert dalok. Éneklik: Grünberger Erzsike. Zongorán kíséri tanárjuk: Patzkó Aladár.

6. „Bach dallama G huroca”, „Beethoven: Menuette”, hegedűn játsza Láposy Erzsébet. Zongorán kíséri: Vornácska József zongoristája.

7. Gróny G. és Árokháty B. „Álom a sátorban” c. melodramát szavalja: Szabó Gusztáv. Zongorán kíséri: Steinhacker Adi. Belépti díj: 1 korona. Bajárat csak Jakab Mihály utcán felől.

Tekintettel a jótékony célra, meghívót az elnökség nem bocsát ki.

..HIREK..

* **A király imája.** Bécsből jelentik: Az Am Hof templomban Kofler páter superior szentbeszédében közölte, hogy Ferenc József király kedden este hat órakor egy karosszékekben esti imáját el akarta mondani, de az ima kellő közepén elbagyta ereje. Midőn ezután ágyba helyezték, szelíden el akarta háritani magáról a gondoskodást: — Még sok imádkozni valóm van, — mondotta. Ezután elhunyt.

* **A trónörökös ezredtulajdonos.** A király kinevezte Ottó főherceg trónörökösét a 17. gyalogezred tulajdonosává, elrendelte, hogy ezen ezredet ezután „korona herceg ezred”-nek nevezzék. A 17. gyalogezred krajnai; kiegészítő parancsnoksága Laibachban van.

* **Gyásznap a király temetése napján.** I. Ferenc József temetése napján Nagyvárad mindhárom plebániatemplomban az engesztelő szentmiseáldozatokat d. e. 9 órakor mutatják be.

* **Tengeri sikereink a hivatalos lapban.** A Budapesti Közlönyben olvassuk, hogy olasz, angol és francia gőzöcsknek és vitorlásoknak tengeri haderőik által való elpusztítása alkalmából a pápai tengeri szakmányvizsgáló bizottságnál a szakmánybizottsági eljárást megindították. Hetven esetben hívják fel az érdekelteket, hogy jogsikat három hónapon belül érvényesítsék. A San Franciscó olasz vitorlásról a Trident angol gőzöcskön keresztül a Fournel francia gőzöcsk minden fajtája, nevű, súlyú gőzöcsk és vitorlás szerepel a hirdetésekben, amelyek ékezesen szóló bizonyítékaik tengeri haderőik bámulatos sikereinek.

* **A káptalan képviselői a király temetésén.** Dr. Bjelik Imre tábori püspököt és Brém Lőrinc kanonokot biztatta meg a székeskáptalan, hogy a király temetésén a káptalant képviseljék. Brém Lőrinc kanonok, egyházmegyei irodaigazgató már fel is utazott Bécsbe a temetésre.

* **Gyászünnepe a kir. kath. jogakadémián.** A nagyvárad kir. kath. jogakadémia ma délelőtt 11 órakor a Kath. Kör Szent László termében gyászünnepelet tart elhunyt királyunk emlékeztérére. Dr. Szandner Pál dákán mondja az ünnepi gyászbeszédet s dr. Horváth János jogakadémiai tanár „I. Ferenc József uralkodása” címmel tart előadást.

* **2000 koronás alapítvány Ofelisége emlékére.** A nagyvárad ipartestület előjárósága tegnap délután ülést tartott király Ofelisége elhunyt alkalmából. Az ülésen Czeglédy Jereimás elnököl: s az előjáróság tagjai nagy számmal voltak jelen. Czeglédy Jereimás elnök megható hangon emlékezett meg szeretett királyunk haláláról. Vázolta a magyar nemzet szeretetteljes hódolatát az elhunyt nagy király iránt, aki a magyar nemzetnek jószágos atyja volt. A nagy nemzeti gyászban a magyar iparosok is méltóképpen osztozik. Indítványozta, hogy a nagyvárad ipartestület elhunyt királyunk emlékére 2000 koronás alapítványt létesítsen, amelynek kamatait minden évben Ofelisége halála évfordulóján olyan 2—3 árva, vagy szegény iparos gyermek közt osszák ki, akiknek atyjuk a mostani háboruban esett el, vagy rokkanttá lett. Az indítványt egyhangulag elfogadták. Ezután Ungerleider Mór indítványára a gyászjelölést az ülést félbeszakították.

* **A jogügyi bizottság munkában.** Nagyvárad város jogügyi szakbizottsága tegnap délután ülést tartott, amelyen dr. Thury László elnökléte alatt Harmathy Károly, dr. Ágoston Péter, dr. Várnai Ferenc és dr. Dóri István vettek részt. — A bizottság elsősorban a pezsgőre kivetendő városi fogyasztási adóra vonatkozó tervezetet tárgyalta s azt elfogadásra ajánlja. A rendőrfelügyeleti díjak felemelésére vonatkozó szabályrendelet módosítást némi változtatással elfogadásra javasolják. Nevezetesen a Nagypiac téren levő vendéglőket, kávéházakat, hodegákat és italméréseket az I. osztályba a Rákóczi uttól a Rét-felé eső utcákban levő hasonló üzleteket pedig a II. osztályba sorolták. — Végül a városi szülészeti állások rendszeresítésére vonatkozó szabályrendelettervezetet azzal a módosítással fogadták el, hogy a városi szülészeti fizetését évi 600 korona helyett egyenkint 1200 koronában javasolják megállapítani. — A szabályrendelet szerint Nagyváradon 3 városi szülészeti állás lesz s a szülészőket a törvényhatóság választja.

* **Sacharin cukor helyett.** A Magyar Háziaszonyok Országos Szövetsége azt a kérelmet terjesztette az Országos Közelelmezési Hivatal elnökéhez, Kürthy Lajos báróhoz, hogy a cukorhiány enyhítésére engedje meg a sacharinak a háztartásokban és általában a közforgalomban való használatát. Miután azonban a sacharin használatát tudvalevően törvény tiltja, a Háziaszonyok Szövetsége kérelmét csakis a törvény megváltoztatásával lehetne teljesíteni.

* **Menekültek részére kísérőket keresnek.** Menekülteket visszazárlító vonatokhoz olyan megbízható férfi munkásra van szükségem, akik a vonatot a végállomásig kísérve, a menekültek gondozását és ellátását vállalják. Akik erre vállalkoznak, jelentkezzenek d. u. 6—7 óra között a városi közlelmezési ügyosztálynál. Azok, akik az első segély nyújtásában gyakorlottsággal bírnak, előnyben részesülnek. Nagyvárad, 1916. november 26-án. Lukács Ödön, polgármesterhelyettes.

* **Ülések a városházán.** A Rimánóczy alap kezelését ellenőrző bizottság december 1-én, pénteken délután 4 órakor ülést tart. — A pénzügyi szakbizottság pedig szombaton, december 2-án délután 4 órakor a városházán tart ülést.

* **Házasság.** Budamirovic Dusan a zágrábi középiskolán a német nyelv és filológia tanára, a zágrábi nemzeti színház dramaturgja, Budamirovic Kozma m. kir. honvédekedes fia, a 70. gy. e. zászlósa, ma veszi feleségül Morgenstern Lajos cipész-mester leányát, Boriskát.

* **A hatósági konyha étlapja.** Tudatom a város közönségével, hogy a városi konyha heti étlapja a következő: Szerdán: burgonyaleves, mákoslaska; esütörtökön: kalarábéleves, savanyúutód gombóccal; pénteken: bableves, turócsusza; szombaton: kőménymagleves, burgonyafőzelék, sertéshus feltéttel. Nagyvárad, 1916. november 27-én. Lukács Ödön, polgármesterhelyettes.

* **Adományok a hadiárvaiknak.** Nagyvárad város árvaszékéhez a „Hadiárvaik segélyalapja” javára újabb az utóbbi nemes adományok folytak be: Gróf Széchényi Miklós megyéspüspök 100, Weisberger Lajos az Emilia gőzmalom vezérigazgatója 3000, a polgármesteri hivatal gyűjtéséből: 15, a Nagyvárad Napló utján: Hegedűs Dezső 20, özv. Schönberger Sándorné 50, Keszler Gyula és neje 20, Spitzer Béla és neje 20, összesen 110, Deutsch Ignác 20, F. L. a Tiszántúl utján 10 korona; továbbá Neumann M. cég 2 téli fiuruha, Caillier Imre ruhásművek és Róth Henrik 3 pár gyermekcipő. A nemeslelkű adakozók adományaikért fogadják a hadiárvaik nevében a városi árvaszék hálás köszönetét. Nagyvárad, 1916. november 28-án. Dr. Istvánffy István árvaszéki elnök.

* **Temetések.** Tegnap délelőtt temették el nagy részvét mellett Fényes Alica tanítónőt, aki Budapesten váratlanul meghalt. Az elhunyt utolsó hosszabb ideig működött Nagyváradon, mint tanítónő s a városi társaságnak egyik ünnepelt szépsége volt. Két év előtt Budapestre helyezték át mint tanítónőt, honnan most váratlan halálhíre érkezett. Az elhunyt tanítónő holttestét családja Váradra szállította s tegnap volt a temetése a vasúti állomásról, hol az elhunytat díszes ravatúra helyezték. A temetést Imrik S. Zoltán tb. kanonok végezte s a gyászmenet ezután az olasz temetőbe vonult, hol a család sírhelyén helyezték végső nyugalomra az elhunytat. A temetésen sokan vettek részt a vármegyei rokon családok tagjai közül és az elhunyt ismerősei és tisztelői közül számosan.

Hétfőn délután nagy részvét mellett katonai pompával temették el, a csapatkórház gyönyörűen feldíszített halottas terméből Petrányi Sándor 101. gy. e. bel. hős halált hadapród holttestét. A halottat lunsbrueckből szállították haza hozzátartozói. A megboldogult hős a Rulikovszky temetőben lévő családi sírhelyen helyezték végső nyugalomra. — Mind a két temetést fényes pompával, díszes figyelemmel és pontossággal Veiszlovits Adolf és fia első nagyváradai temetkezési intézet végezte.

A koronázási szertartások.

A hitlevél. A két Ház ülése. A koronázási ajándék. A koronázás.

Budapest, nov. 28. (Saját tudósítónk től) A koronázási ceremónia ügyében a miniszterelnök csak temetés után fog előterjesztéseket tenni az uralkodóak. A koronázás előkészítésére vonatkozó intézkedések azonban szakadatlanul folynak.

A miniszterelnök a képviselőház legközelebbi keddi ülésén tesz javaslatot a hitlevelet szerkesztő regnikoláris bizottság megválasztásáról. A bizottság hetedikéa hozzá fog munkájához. A javaslatot elkészülte után nyomban beterjesztik az országgyűlés két háza elé. A királyi hitlevélnek mindkét Ház által történt elfogadása után együttes küldöttség kézbesíti királyunknak a hitlevelet. A király azután a miniszterelnök útján közli az országgyűléssel annak elfogadását.

Az országgyűlés mindkét háza ünnepélyesen fogja üdvözölni a királyi párt Budavárában. A képviselők és főrendek a legnagyobb díszben megjelennek az uralkodópár

előtt. Nem lehetetlen, hogy a tiszteigénél jelen lesz Ferenc József Ottó főherceg trónörökös is.

A nemzet koronázási ajándékáról a miniszterelnök a koronázás előtt fog javaslatot tenni a képviselőháznak. Az erről szóló határozatot a képviselőház és főhercegek együttes küldöttsége adja tudomására a királynak. Az egész koronázási aktus Budán fog lezajlani, részben a Mátyás templomban, részben a Szentháromság téren. A király kíséretéből csak a zászlós urak lesznek láthatóak és még a csekélyzárú bandérium. A pénzt szóró pénzügyminiszter gyalog vesz részt a menetben.

A főváros tanácsa elrendelte, hogy a Mátyás templom villanyvilágítását rendbehozzák, a belső festések és ornamentika kiegészítési munkálatait sűrűsége végezzék el, továbbá, hogy a templomot a koronázás idejére átfűtsék.

* **Jenő főherceg tábornagy.** A hivatalos lap közli:

Kedves Rokon Jenő főherceg Ur!

Kinevezem Kedvességét az ellenség előtt egy hadsereg arcvonal vezetőjének minőségében teljesített kiváló szolgálatainak legteljesebb hálás elismeréséül, tábornaggá.

Kelt Bécsben, 1916. évi november hó 23 án.

Károly s. k.

* **Az Urleányok Mária kongregációjának tagjai** a király temetése napján, november 30 án az olasz plébánia templomban tartandó gyászmisén testületileg jelennek meg.

* **Kinevezés.** A hivatalos lap közli, hogy a pénzügyminiszter dr. Tabéry Géza pénzügyi fogalmazó gyakornokot a nagyváradai pénzügyigazgatóságánál a X. fizetési osztályba ideiglenes minőségű pénzügyi fogalmazóvá nevezte ki.

* **Kérelmem.** Egy hadbavonult apa kéri, hogy melyik keresztény család volna hajlandó egy 13 éves leány és egy 11 éves fiúgyermekét a bábortarismára felfogadni az érték jóró hadisegélyért. A leány bárdolgoktan segédkezni is tud. Bővebbet a kiadóhivatalban.

* **A Növendő Egyesület** választásménya ma délután 5 órakor a Kath. Kőr választmányi termében ülést tart.

* **Pályázat asótokok készítésére.** A kereskedelmiügyi m. kir. miniszter urnak 77100 sz. leir. tábláján értesítjük az érdekelte sziggyártó kisiparosokat, hogy a közös hadügyminiszter ur 57127-1916. sz. átiratával megrendelt mintaszertű asótokok végleges árát hét korona 61 fillérben állapította meg. Nagyvárad, 1916 november hó 27. A nagyváradai Kereskedelmi és Iparkamara: dr. Moskovits József s. k. elnök. Dr. Sarkadi Lajos s. k. titkár.

* **Felhívjuk a közönség figyelmét** a „Hófehérke“ harisnya áruház mai számukban közölt hirdetésére.

* **Bőrelosztás a cipész és csizmadia iparosok között.** Az állami bőrelosztó bizottság által a nagyváradai iparosok között leendő szétosztásra elküldött 260 kg. bőranyag december hó 1. és 2 án, azaz péntek és szombaton a hivatalos órák alatt d. e. 8-12 ig, d. u. 3-6 ig az iparügyi hivatalban kerül szétosztásra. Felkértem tehát mindazon cipész és csizmadia iparosokat, kik a talpangyára igényüket bejelentették, hogy a jelzett időben és helyen annál is inkább pontosan jelenjenek meg, mert később jövők vételjoguktól elcsúsznak. Ujabb jelentkezések figyelembe nem vétetnek. *Czeglédy Jeremiás* iparügyi elnök.

* **Pályázat hadifegyverek részére szükséges bakancsok készítésére.** A kereskedelmiügyi magyar kir. miniszter urnak 80664-VI. C.-1916. sz. kir. tábla alapján a közös hadügyminiszter ur 61879-1916. sz. átirata értelmében értesítjük az érdekelteket, hogy nevezett miniszter ur hajlandó lenne a hadifegyverek részére szükséges bakancsok szállítását a kisiparossággal eszközölni. Ezért felhívjuk sűrűsége az érdekelteket, hogy szállítási ajánlatát, melynek tartalmaznia kell a szállításra felajánlott mennyiséget, szállítási egységárát és szállítási határidőt, a fenti hadügyminiszteri számvá való hivatkozással a os. és kir. hadügyminiszteriumhoz (Wien) mielőbb küldje be. A szállítandó bakancsok a következő kivitelben készíthetnek: 1. A bakancs felsőrészének előírás szerinti szabású és legalább 2 centiméter vastagságú zsíros hasított bőrből készültnek kell lennie. 2. Az egész talpat nyakrészéből, vagy ahhoz hasonló erős bőrből kell készíteni, lehet azonban lótalpbőr is. 3. A talpbélés és kéregből körülbelül 3 centiméter vastag hasított bőrből lehet készíteni, a szárnyhélés a felsőbőrön keresztül vékony tövel hozzátehető. 4. Bakancsok vaszszegeles nélkül szállítandók. Nagyvárad, 1916. november hó 27. A nagyváradai Kereskedelmi és Iparkamara: Dr. Moskovits József sk., elnök. Dr. Sarkadi Lajos sk., titkár.

* **Poloskairtó MOXIM** biztos szer. Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kiskéreg Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B.

* **Megfagyott széltől** kivörösödött arc, orr, kéz ápolására és fehéritésére gyors és biztos hatású a *Harmatlej crème* és hozzávaló szappan. Kapható Farkas István „Apolló“ drogeriájában Nagyvárad, Rákóczy-ut 7/B. Telefon 13-02.

* **Gyönyörű rózsás arc** a nő legszébb díszje. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsülhetetlen *Y-PO* crémet és szappant használja melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát eltünteti a ráncokat, szeplőket, mitesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Ára 3.- K. Kapható: Farkas István „Apolló“ drogeriájában Nagyvárad, Rákóczy-ut 7/B. Rimanóczy palota.

Őszi és téli ruhák, férfi öltönyök, felöltők, festése és tisztítása. Függyöny, kézimunka, ke-lengye neműek tisztítása. Fekete festés elsőrendű kivitelben.

HALTENBERGER VILMOS

kelmefestő, vegytisztító és gőzmosógyműhelyében Nagyvárad.

Gyár telefon sz. 34. Felvételi üzlet 14-69.

VÁSZONÜZLET

Beöthy Ödön-u. 1. sz.

Bejárat a kapu alatt.

Helyi és vidéki telefonszám 1163.

* **Nyugalmozott** községi jegyző házgondnoki, számviteli, irodakezelési vagy bizalmi teendőkre ajánkozik. Ajánlatokat kér a kiadóhivatalba.

SZINHÁZ

A színház előadásai.

A gyászszünet után.

Az országos gyász miatt elrendelt hosszú színházi szünet után a hét szombatján nyitja meg újból kapuit a Szilvágyi színház.

Szombaton délután az idény egyik legnagyobb sikerű vígjátéka: a Bernát bácsi kerül színpadra, amelynek címszerepét Bibaif Akos játssza, a többi szerepben különösen Rákosi és Szigetnek vannak Sik Racsán és Tóth Eleknek kívül igen jó szerepek.

A hölgyek közül Polgár Mariaka és Pogány Janka osztályosai a komoly sikernek, amely a Bernát bácsi bemutatásán oly meleg volt, hogy az igazgatóság különös kedvezése hogy ezt a pompás vígjátékot már is félhelyárak mellett szombat délutánra tűzte műsorára.

A doktor ur.

Molnár Ferenc kitűnő bohózata, amely az országot várakozással ért mélyszégyen gyász miatt november hó 22 én már nem kerülhetett előadásra, e hét szombatjának estjén szerepel a színház műsorán.

A november hó 22 ikére kitűzött előadás elővételből is következhet, a közönség óriási érdeklődéssel tekint a Doktor ur előadása elé, amely egyike lesz az idény legjobb bohózat előadásainak.

A színház igazgatósága értesíti a közönséget, hogy az e hó 22 iki előadásra elővételben váltott jegyek a Doktor ur december hó 2 iki előadására érvényesek.

Vasárnap délután

a Csodacsók

lesz műsoron, amely a maga zenei szépségein és librettóbeli finomságain, ötletességén kívül, már azzal is kedveltséget biztosított magának a közönség körében, hogy a Csodacsókban egyszerre lép fel a három primadonna: Sz. Zsigmond Anna, Biller Irén és Vigh Manci.

Királynőm . . . meghalok érted!

Villányi Andor drámáját: Királynőm . . . meghalok érted! a múlt héten tűzte műsorára a színház, amelynek társulata azonban a gyászszünet miatt csak a hét vasárnap estéjén mutathatja be ezt a színpadi alkotást.

A Királynőm . . . meghalok érted! a műsornak előadására a társulat drámai együttese, a színdarab értékéhez méltó ambícióval készült, Erdélyi Miklós rendezésében pompás előadásban kerül bemutatásra.

A színhézi jegyváltás. A színház legközelebbi szombati és vasárnap délutáni, valamint esti előadásaira a jegyek elővételben már csütörtökön válthatók a színház nappali pénztáránál.

Legújabb táviratok.

IV. Károly király december 10-én jön Budapestre.

Magyar udvartartás a várban.

Budapest, november 26. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelenti tudósítónk: A magyar udvartartásnak valamennyi itt tartózkodó tagja december harmadikán visszatér Budapestre, hogy megtegyék IV. Károly királynak budapesti fogadtatásához szükséges intézkedéseket, amelyek legalább egy hetet vesznek igénybe. A királyi pár december tizedikén érkezik Budapestre.

Ferdinánd bolgár király Bécsben.

Budapest, november 28. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: Ferdinánd bolgár király Boris trónörökösrel és Cyrill herceggel néhány napja Bécsben időzik. A király megérkezése után felkereste Schönbrunban Ferenc József ravatalt, ahol hosszasan imádkozott. Ferdinánd király az uralkodó párnál látogatást tett.

IV. Károly király amnestiát ad.

Budapest, nov. 28. (Saját tudósítónktól.) Beavatott forrásból jelentik: Károly király amnestiát fog kiadni, mely a politikai elítéltekre is kiterjed.

Moskovitz Iván elesett.

Budapest, nov. 28. (Saját tudósítónktól.) Moskovitz Iván, volt alkotmánypárti képviselő, publicista és huszárkapitány november tizenharmadikán a román harcra felkészítő szolgálat közben hősi halált halt. Holtteste tíz napig feküdt temetlenül. Egyelőre Gyulafalván, Grödelék birtokán van eltemetve. Moskovitz Iván a Magyar Hirlapnak volt munkatársa, tagja volt az alkotmánypártnak.

Négy miniszteri rendelet a házasságkötés megkönnyítéséről.

Budapest, nov. 28. (Saját tudósítónktól.) A Bud. Tud. jelenti: A hivatalos lap holnapi száma négy miniszteri rendeletet közöl. Az első rendelet a házasságon kívül született gyermekek fokozottabb magánjogi védelméről szól, egyben kötelezi az apákat, hogy a tartásdíjon felül a szüléssel járó költségeket és a szülés idejére hathatós tartásdíjat fizessenek.

A második rendelet megengedi, hogy a katonai szolgálatot teljesítő egyén bármelyik anyakönyvvezető előtt kihirdetés és felmentés nélkül házasságot köthessen.

A harmadik rendelet megengedi, hogy a hadifoglyok, tüzök, internáltak igazságügyminiszteri engedéllyel meghatalmazott által házasságot köthessenek.

A negyedik rendelet meghatalmazott útján történő házasságkötésre a anyakönyvvezetésre vonatkozó részletes szabályokat tartalmaz.

A németek bombázták Közép Anglia vasműveit és ipartelepeit.

Budapest, nov. 28. (Saját tudósítónktól.) Wolff jelentés: Huszonnyolcadikára virradóra több léghajó jó sikerrel bombázta Közép Anglia vasműveit és ipartelepeit különböző helyeken. Nagy tüzek voltak észlelhetők. Az ellenhatás rendkívül nagy volt, egyik léghajónk áldozatul esett, elhárító ütegek tüzelésének és Carborougnál lezuhant. Egy másik léghajónk nem tért vissza, számolnunk kell elvesztésével. Többi léghajónk visszatért és leszállott. *Tengerészeti vezérkar főnöke.*

A oláhok visszavonulást jelentenek.

Budapest, november 28. (Saját tudósítónktól.) A román vezérkar jelenti: Huszonhatedikén a nyugati front balszárnyán az ellenség támadását visszavertük. Az Olttól és Tepelógtól kelet felé visszavonultunk. S nardicsnál heves harcok. A Duna mentén tüzezharc. Dobrudzsában változatlan.

Elsülyedt egy angol cirkáló.

Budapest, november 26. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik: Newcastleis angol cirkáló tizenkilencedikén az északi tengeren aknába ütközött és mielőtt elérhette volna a hazai kikötőket elsülyedt. Legénységéből huszonötön meghaltak, negyvenötön megsebesültek.

Péter király megtébolyodott.

Budapest november 28. (Saját tudósítónktól.) Malmöből jelentik: Odesszai lapok jelentik: Péter szerb király elméje elborult, csak névleg áll a szerb nemzet élén. Valósággal Sándor trónörökös kormányoz.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

Kérdések az új esküdtzéki eljárásban. Szöllősy Gyula, a nagyvárad esküdtzék helyettes elnöke a fenti címen írt egy nagyon érdekes, szakaszerű cikket az „Ügyvédek Lap” jában. Működje a cikkben, hogy az új esküdtzéki eljárásban a kérdések feltételénél nagy alaki nehézségek vannak. Sokszor 30-40 kérdést tesznek fel az esküdtzeknek, úgy hogy néha az esküdttek főnöke is zavarba jő. Ez a törvény nagyon emelte a jogszolgáltatás színvonalát a kedvező hatással volt az anyagi igazság híderfésztől, de a kérdések feltételénél olyan alaki nehézségeket állított, melyeknek kiküszöbölése az igazságszolgáltatás első rendű érdeke.

NYILTTÉR.

Karácsonyi vásár

Heti árjegyzék:

Ebédész készlet aranyozással 6 személyre	30 K
Teás készlet aranyozással 6 személyre	8 K
Kávés készlet aranyozással 6 személyre	8 K
Fekete kávé készlet aranyozással 6 személyre	8 K
Mosdó készlet fayence	10 K
Gyümölcsös készlet majolika 6 személyre	6 K
Tésztás készlet majolika 6 személyre	4 K
Befőttes készlet Kristály üvegből 6 személyre	4 K
Torta készlet Kristály üvegből 6 személyre	4 K
Befőttes készlet nickel fogóval 6 személyre	6 K
Vizes készlet kristály üvegből 6 személyre	4 K
Boros készlet kristály üvegből 6 személyre	3 K
Likőrös készlet kristály üvegből 6 személyre	3 K
China ezüst cukor tartó	4 K
China ezüst cukor kosár	4 K
China ezüst vaj tartó	4 K

Répkészítés, ablak üvegezés

gyorsan, előnyös árban készül.

Eladás nagyban és kicsinyben.

KOMLÓS TESTVÉREK

Üveg, porcellán, nagykereskedés

Zöldfa-u. 13. Telefonszám 372.

Főszerkesztő: Dr. KRÜGER ALADÁR | Felelős szerkesztő: Dr. PAPP KÁROLY

Vas és rézágyak

afrik és lószőrmatracok, amerikai és sudrony-ágybetétek: összehajtott ágyak eredeti gyári árára kaphatók

Tátray Sándor

r-t.-nál Körös-utca 11.

Telefon szám: 558

Harisnya, tricó, keztyű.

Svetterek, kabátok, lélekmelegítők, gyermek kötött ruházatott, valamint az összes kötöttáru cikkek, legelőnyösebb árakban beszerezhetők, az általánosan elismert szolid és jó áruból hírneves

Hungária Harisnyaaruház
a Sas Passage főbejáratánál.

Kértek cégünket összeremtéveszteni

Kiadó lakás!

Jókai Mór-utca 17. sz. a. egy önálló ház, amelyben 3 szoba előszobával, fürdőszoba és mellékhelyiségekkel és egy nagy raktár van, azonnal kiadó, esetleg eladó. Értekezhetni: Moskovits Adolf és Fiai R. T.-nál.

IZSÁK LIDIA elsőrendű tűzőszalon

Nagyvárad,

Park-szálloda

Nagy Sándor-u. 1.

előtében.

Fűzőket a legelső divat szerint 2 óra alatt elkészítünk, kész fűzőkben egyenes tartók, melltartók és baskötőkben nagy választék. Fűzőket választás végett vidékre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Szigligeti színház művésznőinek egyedüli szállítója.

:: Telefon: 11-53. ::

Mezőgazdáknak saját gazdasági szükségletükre szolgáló köles hántolását a Hadi Termény-Részvénytársaság feltételei szerint elvállaljuk.

Moskovits Adolf és Fiai
„Adria” R. T. Nagyváradon.

Beraktározás.

Beraktározási helyiségünkben egy kisebb, mint nagyobb terjedelmű tárgyak szobabútorok fiúkében beraktározásra elfogadhatnak. Termények beraktározására való száraz pincék, továbbá boros-pincék, istállók és kocsiszínek állandó rendelkezésre. A beraktározott tárgyakat tűz és betörés ellen biztosítjuk.

Beraktározási ár hetenként és négyzetméterenként 1 korona.

Fekete Sas és Zöldfa Rész.-Társ.
beraktározási osztálya.

Iroda: Sas-passage, 24. sz. lépcső. Telefon 1400

Helfy József utóda NAGYVÁRAD.

KOSSUTH LAJOS-UTCA 7.

Telefon-szám: 51 Alapítotott 1868. évben.

Ajánl dús raktáráról előnyösen: lisztes és gabonaszákot, ponyvát, mindenféle legjobb kötélárut, kender és papírzsinegokat,

szalmaszákot, pokróczok és takarókat,

gazdasági erős csizmákat és fedéllemezeket, olajokat és gépszirt.

Nagy raktár kárpitos kellékekben.

Kiadó. Arany János-utca 7. sz. házban egyedülálló 4 szobás modern lakás fürdőszoba s egyéb mellékhelyiségekkel 1917 május 1-re. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál. Kossuth-utca.

Belépési felhívás

a Népszövetségi Hitelszövetkezet V-ik évtársulatába.

A Népszövetségi Hitelszövetkezet 1917 január 1-én V-ik évtársulatát nyitja meg.

Az első évtársulat, — dacára a háboru okozta nehéz megélhetési viszonyoknak, — igen szép eredménnyel zárult.

Belépni szándékozók üzletrészeket jegyezhetnek már most is a hivatalos órák alatt a szövetkezet helyiségében (Szilágyi Dezső-u. 5. sz. a.) Egy üzletrész heti **20 fillér** befizetésre kötelez, s ki-ki annyi üzletrészt jegyez, amennyit akar. Felvételi díj üzletrészenként 10 fillér. 3 év múlva az évtársulat feloszlik; a tagok a befizetett összeget a reájuk eső nyereséggel megkapják

A tagok a befizetett összeg $\frac{1}{5}$ részéig a szövetkezettől olcsó kamatra kölcsönt is kaphatnak, mely 3 év alatt fizethető le. Azonfelül betáblázásra, értékpapírra, vagy váltóra, bármily összeg erejéig.

A tiszta haszon és nyereség teljes egészében a tagok között osztatik fel, s kiki heti betétje arányában részesedik.

A szövetkezet elfogad betéteket is, s azokat legmagasabb kamatlábbal kamatoztatja. Tőkekamatadót a szövetkezet fizeti.

Bizalommal kérjük a belépni szándékozókat, sziveskedjenek szövetkezetünk helyiségében részjegyeket jegyezni.

Teljes tisztelettel

Népszövetségi Hitelszövetkezet.